

Željka Godeč

Zagreb, svibanj 2026.

Uništava li Opća uredba o zaštiti podataka, famozni GDPR, novinarske slobode?

Sadržaj

Uvod

Čemu uopće služi Uredba i kako se u novinarsku praksu ušuljala kao prepreka za dobivanje informacija

Novinarski život s ograničenjem koje nameće GDPR

Slavica Lukić: Sve predsjedničke mirovine: trogodišnje istraživanje koje je spasila Povjerenica za informiranje

Ivan Pandžić: Državne tvrtke skrivaju informacije o tome kako dužnosnici nezakonito troše novac poreznih obveznika

Tamara Opačić: „Ni sudovi ne znaju čemu služi GDPR“

Barbara Majstorović: „GDPR je alibi za sve“

Danka Derifaj: „Mjesecima čekam da HEP kaže tko je Thompsonu omogućio struju za ilegalne objekte“

HDLU Veroniki Rešković: „Zbog GDPR-a vam ne damo kontakte umjetnika“

Što je u novinarstvu ostalo od izvorne ideje GDPR-a

Pravo na zaborav nasuprot novinarstvu i javnom interesu

Što nam govore AZOP-ove kazne

Kako Europski sud za ljudska prava štiti slobodu medija

Kako se novinari mogu zaštititi od zloupotrebe GDPR-a

Granice koje novinari moraju čuvati

Uvod

Otkako je 25. svibnja 2018. godine stupila na snagu Opća uredba o zaštiti podataka (GDPR), umjesto da služi svojoj svrsi zaštite osobnih podataka od zloupotrebe velikih korporacija, u novinarskoj svakodnevnici pretvorila se u barijeru koja novinarima onemogućuje rad. Premda GDPR suštinski obavezuje banke, bolnice, telekomunikacijske operatere, hotele, agencije i društvene mreže da štite osobne podatke (adresu, OIB, bankovne račune, porezne prijave) i nije skrojen da bi zagorčavao život novinara, on se u novinarskoj praksi izvitoperio u alat za redukciju novinarskih prava za točnom, istinitom i pravovremenom informacijom.

Jedan od školskih primjera pogrešnog i tendencioznog tumačenja osobnih podataka koji nemaju veze s izvornom namjerom GDPR-a nego su manipulacija, jest serija tužbi bivše HDZ-ove dužnosnice Josipe Pleslić, ex Rimac, protiv Hanza medije nakon afere kolokvijalno nazvane „Di si lipa“. Njezin odvjetnik tvrdio je da Jutarnji list nije imao pravo objaviti SMS-ove sa sucima, dužnosnicima i političarima koji su otkrivali njezin pokušaj trgovanja utjecajem jer su to „osobni podaci privatne naravi“, informacije s njezinog „privatnog mobitela“, kao da je Pleslić samo anonimna građanka koja se dopisivala sa svojim susjedom, a ne s tadašnjim sucem, danas glavnim državnim odvjetnikom, Ivanom Turudićem i tražila put kako da izbjegne kaznenu odgovornost.

Usred skandala s nekontroliranim pucanjem Josipa Dabre, tadašnjeg ministra poljoprivrede i potpredsjednika Vlade, zbog kojeg je bio prisiljen ekspresno napustiti ministarski ured, problematizirala se i njegova diploma magistra kineziologije iz Travnika. Dabro novinarima nije znao reći koliko je dugo studirao i koju je točno razinu fakulteta završio, što je izazvalo sumnje u legalnost diplome, a kritičare navelo da objave njegovu srednjoškolsku svjedodžbu. Ta

svjedodžba ne bi bila laskava ni za niže rangiranog službenika, kamoli za visokog dužnosnika: u četiri godine školovanja u srednjoj Tehničkoj školi Ruđera Boškovića u Vinkovcima Dabro je jedva prolazio s dobrim uspjehom, imao je preko 20 neopravdanih sati u četvrtom razredu srednje škole, a ponašanje mu je ocijenjeno lošim. Kad je novinar Indexa Ilko Ćimić aktualnom ravnatelju te srednje škole postavio legitimno pitanje je li ta svjedodžba vjerodostojna umjesto odgovora dobio je prijetnju da je prijavljen policiji.

"Na temelju vašeg upita podnijeli smo prijavu policiji, a vezano za iznošenje osobnih podataka u javnost. Kako me obvezuje tajnost postupka, ja vam na vaše pitanje ne mogu odgovoriti ni potvrdno ni negativno", vrdao je ravnatelj Zlatko Ruščić podupirući tezu da je GDPR institucijama dao „pravo“ da novinarima odbijaju dati odgovore, pa i onda kad s GDPR-om nemaju veze.

Slučaj Pleslić i Dabro&Ruščić eklatantni su primjeri zloupotrebe GDPR-a koji svjedoče kako GDPR služi kao alat za opstruiranje novinara, javnosti i istine, alibi koji institucijama može pokriti sve: nerazumijevanje, neodgovornost prema poslu i javnosti, sitne i krupne propuste.

U ovom istraživanju pokazat ćemo da ništa od tvrdnji ravnatelja Ruščića nije točno. Njegova „argumentacija“ nema veze s Općom uredbom nego predstavlja zloupotrebu GDPR-a. I nastojat ćemo dati okvir kako se novinari mogu i trebaju boriti kad se suoče s GDPR preprekom. Analizirat ćemo Opću uredbu, odrediti njezin značaj i stvarno ograničenje u obavljanju novinarskog posla, utvrditi razmjere aberacija temeljem konkretnih primjera i iskustava novinara, istražiti praksu Europskog suda za ljudska prava i markirati razliku koja postoji za „obične“ građane i političare, kao i sve ljude koji se bave javnim poslom u svjetlu javnog interesa.

Čemu stvarno služi Uredba i kako se u novinarsku praksu ušuljala kao prepreka za dobivanje informacija?

Stvarna intencija GDPR-a jest zakonska zaštita osobnih podataka i to živućih fizičkih osoba, a ne preminulih ili pravnih osoba, što se precizno objašnjava u Uvodnoj izjavi pod točkom 27, a ne da bude pomoćni alat za cenzuriranje novinara i gušenje novinarskih sloboda. Članak 4.1. Opće uredbe definira da su osobni podaci svi podaci koji se odnose na pojedinca čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi, poput imena, OIB-a, adrese. Podaci o zdravlju, rasnom ili etničkom podrijetlu, političkim stavovima i spolnoj orijentaciji smatraju se posebno osjetljivima i stoga su i posebno zaštićeni. Obrada podataka, prema članku 6., zakonita je ako je „nužna za izvršavanje zadaće od javnog interesa“.

Cilj GDPR-a je, tumači odvjetnica Dijana Kladar, koja je sudjelovala u radnim skupinama za kreiranje zakona, zaštititi građane od zlouporabe njihovih podataka od strane onih koji ih masovno obrađuju: trgovaca, banaka, telekomunikacijskih operatera, agencija za naplatu potraživanja, digitalnih platformi.

Preteča Općoj uredbi i prvi zakon koji je regulirao područje zaštite osobnih podataka u Hrvatskoj donesen je 2003. godine, kada je osnovana i Agencija za zaštitu osobnih podataka, a 25. svibnja 2018. godine započela je puna primjena Opće uredbe o zaštiti podataka.

GDPR nikada nije zamišljen kao ograničenje slobode informiranja ni pravu javnosti da zna kako se troše javna sredstva i kako javni dužnosnici obavljaju svoje funkcije. Uvodna izjava 153. kaže da bi za obradu osobnih podataka isključivo u novinarske svrhe ili u svrhe akademskog, umjetničkog ili književnog izražavanja trebalo primjenjivati izuzeća. „Pojam novinarstvo tumači se široko, naglašava se važnost prava na slobodu izražavanja u svakom demokratskom

društvu, novinarstvo nije ograničeno na profesionalne novinare ili tradicionalne medije“, naglašava stručnjakinja za zaštitu osobnih podataka Kladar i tumači što je izazvalo probleme u praksi: „Sam GDPR u članku 85. zahtijeva od država članica da osiguraju iznimke za novinarsku obradu podataka. Za novinarstvo je presudno što Hrvatska nikada nije transponirala taj članak 85. GDPR-a.“

Za tu implementaciju nadležno je Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije koje je zaduženo za usklađivanje nacionalnog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije, napominje ravnatelj Agencije za zaštitu osobnih podataka (AZOP) Zdravko Vukić, koji je od 2024. godine i potpredsjednik Europskog odbora za zaštitu podataka, neovisnog tijela koje osigurava dosljednu primjenu zakonodavnog okvira zaštite podataka na području Europskog gospodarskog prostora.

„Zakon o provedbi Opće uredbe ne spominje novinarstvo, slobodu izražavanja ni akademsko stvaralaštvo!“, napominje Kladar.

„Novinari se oslanjaju na opće odredbe Zakona o medijima (ZOM). Te odredbe stvaraju okvir za vaganje interesa, ali ne pružaju pravnu sigurnost kakvu imaju novinari u Njemačkoj, Švedskoj, Finskoj ili Irskoj, gdje je novinarska iznimka iz članka 85. izričito zakonski implementirana. Ta praznina u praksi stvara prostor za ono što opisujete: korištenje GDPR-a kao alibija za zatvaranje institucija prema javnosti.“, objašnjava Kladar.

Novinarski život s ograničenjem GDPR-a

Što je od tih zakonskih pravila u novinarskoj svakodnevici zaživjelo? Četrnaestero novinarki i novinara u vodećim hrvatskim medijima odgovaralo je na to pitanje. U redakcijama Večernjeg lista, Telegrama i Novog lista novinari koje smo kontaktirali nisu pronašli primjere da im GDPR zagorčava obavljanje posla u toj mjeri da ne bi mogli realizirati svoje teme. U redakciji Večernjeg lista novinarka je kao delikatne slučajeve izdvojila one koje se bave djecom – kad su posrijedi djeca pravila su stroža i traže velike pripreme, dozvole, maksimalnu zaštitu identiteta. Ograničenja su veća negoli za odrasle i zbog toga je, prema njezinim riječima, „teško kvalitetno napraviti priču, čak i onda kad su posve afirmativne i promiče najbolji interes djeteta“. Uvjerena je da bez obzira na to što kod pisanja o djeci treba biti naročito obazriv, ograničenja tabuiziraju i neke teme koje ne bi trebala.

Većina naših ostalih sugovornika, novinara Jutarnjeg lista, 24sata, Novosti, Faktografa, Nove TV, ima cijelu kolekciju malih „crnih bilježnica“ posvećenih GDPR-u, s mnoštvom primjera kako Opća uredba pogubno djeluje na novinarske slobode, i onda kad za to ne postoji ni valjani razlog niti zakonsko pokriće. Njihovo je višestruko iskustvo da GDPR postaje golemi, teško savladiva brana koja služi obeshrabrivanju da problematiziraju teme koje nisu po volji vlasti/odgovornima.

Usto, u nekim redakcijama, upozorili su novinari, GDPR ima negativnu refleksiju i na podršku uredništva novinarima da se bave istraživačkim temama. Njihov je dojam da urednici prelako odustaju od tema, da u vaganju javnog interesa i prava javnosti da zna istinu s jedne strane i straha od sudskih procesa, novinarske slobode izvlače kraći kraj. Ili, kako je poentirala jedna novinarka, „da nije moje upornosti mnogih tema ne bi bilo jer je uvriježen stav urednika: 'poslala si upit, to je to', a to što nisam dobila odgovor i bez njega ne

mogu realizirati temu, to je moj problem, čak mi se događalo da mi kažu što šalješ upit, samo si kompliciraš život...”

Pritom su istraživački novinari, oni koji kritički propituju odluke vlasti i institucija, na većem udaru od onih koji se takvim temama ne bave. Nema sfere, od kulture i sporta, preko socijale i zdravstva do financija, u kojoj institucije ne pribjegavaju GDPR-u kao univerzalnom opravdanju zašto misle da mogu novinarima zalupiti vrata pred nosom i ostaviti ih bez informacija. I nema stranke, bez obzira na kojoj razini vlasti bila, lokalnoj ili nacionalnoj, ili njezinih predstavnika, koji GDPR ne pokušavaju zlorabiti za svoj politički profit - utajiti informacije jer se boje da će ih objava kompromitirati.

Gotovo da je postalo pravilo, može se zaključiti nakon razgovora s iskusnim novinarima, da će svaka tema koja otvara pitanje potrošnje i kontrole proračunskog novca, naići na GDPR prepreku i da novinar neće moći od prve i lako dobiti informaciju. A pitanje je hoće li uopće i iz drugog, trećeg pokušaja. Naši sugovornici svjedoče da nerijetko temu spašava intervencija povjerenika za informiranje. A čak ni ta odluka nije jamstvo da će novinar napokon dobiti relevantnu informaciju.

Slavica Lukić, Jutarnji list: Sve predsjedničke mirovine – istraživanje koje je trajalo godinama i ostalo bi bez rezultata da nije bilo intervencije Povjerenice za informiranje

Više službenih izvora toliko se žilavo i sustavno opiralo dati novinarki Slavici Lukić informacije o tzv. predsjedničkim mirovinama da je trebala čekati tri godine da dokaže da javnost ima pravo znati kome su predsjednici dodjeljivali povlaštene mirovine. Taj put trajao je jako dugo, toliko da je Lukić stigla promijeniti i redakciju, temu je počela raditi kao novinarka Globusa, a napisala ju je kao novinarka Jutarnjeg

lista. Podatke o tzv. predsjedničkim mirovinama prvi put je zatražila od Ureda predsjednika države u vrijeme drugog predsjedničkog mandata Stjepana Mesića, a pristup podacima odobren joj je tek 2014. godine, pred kraj mandata Ive Josipovića.

I prije donošenja Opće uredbe službeni izvori kojima se novinarka Lukić obraćala pozivali su se na obavezu čuvanja osobnih podataka kao razlog uskraćivanja informacija. Kao uporište im je poslužio Zakon o zaštiti osobnih podataka donesen 2003. godine i koji je sustavno uredio pitanje zaštite osobnih podataka usklađujući nacionalno zakonodavstvo s Direktivom i prije ulaska u Europsku uniju.

„Još prije 2010. godine pokušavala sam od ureda tadašnjeg predsjednika Stjepana Mesića dobiti podatke o 'predsjedničkim mirovinama'. To su mirovine koje svojom diskrecijskom odlukom može dodijeliti predsjednik države osobama koje su, po njegovoj procjeni, osobito zaslužne za razvoj oružanih snaga, i prije no što steknu uvjete za starosnu mirovinu. Predsjednici su voljeli koristiti tu ovlast“, kaže Lukić, podsjećajući da je tu praksu inaugurirao prvi predsjednik Franjo Tuđman, koji je dodijelio najviše takvih mirovina.

Čak se ni Vlatko Pavletić, s kratkim mandatom v.d. predsjednika države kao predsjednik Sabora, nije mogao suzdržati da ne konzumira tu ovlast. „Još bizarnije, i Zlatko Tomčić kao v.d. predsjednik na 15 dana, dok Mesić nije položio prisegu, dodijelio je dvije mirovine, a jedna od njih je pripala Vladimiru Zagorcu. Važno je podsjetiti da je Tomčić devedesetih imao svoju građevinsku tvrtku koja je puno radila za MORH, a Zagorec je tada obnašao važne dužnosti“, pojasnit će Lukić.

Krešimir Kašpar, najdugovječniji pročelnik Vojnog kabineta na Pantovčaku, obećavao je novinarki Lukić da će dostaviti podatke „kad dođe trenutak“. Ali taj trenutak po njemu nikad ne bi došao. Kad je novinarka isto pitanje ponovila i Mesićevom nasljedniku Ivi

Josipoviću, on ju je uputio na Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje. „Josipović je rekao da bi nam drage volje dao te podatke, ali da ih nema, što će se pokazati djelomično netočnim“, objašnjava Lukić putešestvije koje je prošla da bi sakupila podatke za seriju tekstova o privilegiranim mirovinama.

U Zavodu su je, međutim, dočekali s odbijenicom: rekli su joj da joj ne mogu otkriti imena korisnika predsjedničkih mirovina ni njihov broj niti iznose mirovina jer su to podaci zaštićeni Zakonom o zaštiti osobnih podataka. Nije pomoglo ni što se pozvala na činjenicu „da se te privilegirane mirovine isplaćuju izravno iz državnog proračuna, ne iz mirovinskog fonda, da je to javni novac i da nema nikakvog razloga da javnost ne zna tko su sretni korisnici“.

Mirovinsko je ustrajalo da su to zaštićeni osobni podaci. A Lukić je ustrajala da postoji javni interes, jer, kako tumači, prema neslužbenim informacijama koje je imala, a pokazat će se točnima, te su mirovine u prosjeku trostruko veće od mirovina od rada s punim stažem. Njome su predsjednici nagrađivali ljude različite životne dobi, one u tridesetima i četrdesetim godinama života, najmlađem je bilo 29 kad ga je Tuđman umirovio. Među njima je bilo i „zaslužnika“ vrlo kontroverznih biografija, ponekad i iz crnih kronika, poput Vladimira Zagorca, Branimira Glavaša, ili Ivica Rožića, zvanog „Bijeli Vuk“ koji je s Norcem i Oreškovićem bio optužen za ratne zločine u Gospiću, ali je optužbi oslobođen zbog nedostatka dokaza.

Ni nakon višegodišnjeg loptanja na relaciji Vojni kabinet-Ured predsjednika-Zavod, konture korisnika mirovine još se nisu dale ni naslutiti pa se Lukić obratila za pomoć Povjerenici za informiranje Anamariji Musi. „Ona je provela test razmjernosti javnog interesa, ustvrdila da je pravo javnosti jače od prava na zaštitu osobnih podataka s obzirom da su to mirovine koje se isplaćuju iz državnog proračuna te je naložila Zavodu da mi da podatke. Iako se vrlo rijetko događa da državne institucije tuže povjerenika, Zavod je odlučio na Visokom upravnom sudu opovrgnuti rješenje povjerenice. Visoki

upravni sud je 2014. godine donio presudu kojom je odbio tužbu Zavoda i naložio mu da mi da tražene podatke. VUS je potvrdio stajalište povjerenice da pravo javnosti da zna preteže nad zaštitom osobnih podataka. I Zavod mi je tada doista i poslao podatke, ali samo o onima koji su tog trena koristili tu mirovinu. A mene su zanimali svi korisnici, i umrli i oni koji su mirovinu zamrznuli zbog unosnijih prihoda, poput Branimira Glavaša koji je bio i župan i saborski zastupnik“, prisjeća se Lukić i nastavlja:

„Obratila sam se opet Uredu predsjednika i tada su mi dostavili popis imena od 1995. godine. Pokazalo se da su ipak imali većinu podataka, nisu znali iznose, ali jesu imena korisnika mirovine. Nisu imali fizički popis onih prvih koje je Tuđman poslao u mirovinu od 1991. do 1995. jer je predan na korištenje Državnom arhivu. Uputila sam zahtjev Arhivu, ali nisam nikad dobila suvisao odgovor. Zahtjev za pristupom arhivskoj građi u konačnici mi je blokirala Vlada Zorana Milanovića koja unatoč sudskoj presudi nije htjela odobriti Državnom arhivu da mi ih da. O tome sam obavijestila i tadašnju povjerenicu. Rekla je da je to prvi slučaj da je neko nadležno tijelo koje mora odobriti pristup podacima to odbilo učiniti unatoč pravomoćnoj sudskoj presudi da se ti podaci trebaju dostaviti. To nije usko vezano uz GDPR nego uz samovolju Zorana Milanovića.“

Na koncu je Lukić kompletirala popis sa 600-tinjak imena, dobitnika predsjedničke mirovine dok su oni koji su ih dobili do 1995. zauvijek ostali tajnom. Nekoliko godina kasnije novinarka se opet mogla uvjeriti kako institucije tvrdokorno ignoriraju medije i javni interes. Kad je u mandatu predsjednice Kolinde Grabar Kitarović 2019. godine htjela provjeriti neslužbenu informaciju da je vojni ordinarij Juraj Jezerinac također dobio privilegiranu predsjedničku mirovinu, na njezino zaprepaštenje Zavod za mirovinsko osiguranje joj je opet odbio dati taj podatak pozivajući se na zaštitu osobnih podataka... Tek nakon intervencije povjerenice za informiranje potvrdili su da je

Jezerinca predsjednica umirovila zbog osobitih zasluga u oružanim snagama.

Egzemplaran primjer je i onaj kad je - rasvjetljujući okolnosti smrti 18-godišnjeg mladića Kristijana Vukasovića, koji je preminuo u kolovozu 2019. godine u zatvoru na splitskom Bilicama, a kao uzrok liječnici su naveli „psihičku smrt uzrokovanu stresom“ - naišla na zid i neznanje Pravosudne akademije. Zanimala su je imena sudaca koji su prošli edukaciju za specifična sudovanja maloljetnicima i mlađim punoljetnicima. Tražila je imena sudaca Općinskog suda u Splitu kako bi se uvjerila je li sudac koji je osudio Vukasovića prošao edukaciju o suđenju maloljetnicima i mlađim punoljetnim osobama. I Akademija se, poput niza drugih ureda i institucija, pozvala na zaštitu osobnih podataka odbijajući otkriti imena sudaca. „Bizarno“, smatra Lukić, „jer je javno sudovanje javni posao.“ Njezin krimen je tim veći jer je Akademija ta koja educira i trebala bi suce educirati i o GDPR-u, a sama ga nije svladala.

Ivan Pandžić, 24sata: Državne tvrtke skrivaju informacije o tome kako dužnosnici nezakonito troše novac poreznih obveznika

Najčešći slučajevi zloupotrebe GDPR-a s kojima se susreće novinar 24sata Ivan Pandžić su oni kojima je cilj sakriti plaće u javnim tvrtkama. Valja podsjetiti da javne tvrtke koje uskraćuju medijima informacije zapravo krše Ustav. Pravo na pristup informacijama koje posjeduju tijela javne vlasti zajamčeno je člankom 38. stavkom 4. Ustava dok je sustavna regulacija uređena Zakonom o pravu na pristup informacijama.

Istražujući radni status utjecajnog slavonskog HDZ-ovca Josipa Škorića, bivšeg dugogodišnjeg predsjednika Uprave Hrvatskih cesta,

koji je u kratkom roku dva puta uhićen i osumnjičen za namještanje poslova vrijednih deset milijuna eura, Pandžić je neslužbeno saznao da Škorić i u pritvoru prima visoku plaću savjetnika. Nije bilo pravne prepreke, dokazivao je novinar Pandžić, da Vlada u ugovorima čelnim ljudima javnih tvrtki uglavi klauzulu da kazneni postupak automatski sa sobom povlači otkaz. „Dakle, apsurd je potpun: čovjeka koji je optužen za milijunsku štetu, tereti ga se da je uzimao razno mito za uređenje kuće, skupe večere, avionske karte, Hrvatske ceste plaćaju da ih savjetuje kako upravljati tvrtkom“, kaže Pandžić i opisuje kako je vodio bitku s Hrvatskim cestama:

„U Hrvatskim cestama su potvrdili da Škorić koristi godišnji odmor, ali su odbili reći iznos plaće tvrdeći da je to zaštićeni osobni podatak i poslovna tajna.“

No, Pandžić se nije dao obeshrabriti. Pisao je nanovo HC-u i dao im do znanja da dobro poznaje zakonsku regulativu. „Neto plaće jesu zaštićeni podatak, ali koeficijent i osnovica nisu, to imate u svim dokumentima AZOP-a. Usto, postoje dokumenti koje ste prije tri godine dostavljali na zahtjev po Zakonu o pravu na pristup informacijama u kojima je navedena osnovica za 2022. godinu. Koeficijent za svako radno mjesto utvrđen je sistematizacijom koja se javno objavljuje. Molim vas zato dostavu bruto osnovice plaće za zaposlene u Hrvatskim cestama, te točan koeficijent za mjesto savjetnika na kojemu je i gospodin Škorić. Još jednom napominjem da te dvije stvari nisu zaštićene GDPR-om“, uporno je otpisivao Pandžić.

Javnost je dobila informaciju na koju ima pravo: Škorić je u istražnom zatvoru, i prvi i drugi put, koristio godišnji odmor i primao plaću od 3600 eura.

I za sudske i za novinarske anale bit će poučan primjer Borisa Sesara, tadašnjeg člana uprave Zagrebačkog holdinga, odabranog u kolovozu 2021. godine kao stručnjaka za digitalizaciju i IT. Pandžić je deset mjeseci kasnije, u lipnju 2022. godine otkrio da Sesar uz svoju

plaću od tadašnjih 22.000 kuna neto, odnosno, gotovo tri tisuće eura, prima i naknadu od 8800 bruto kuna za korištenje Tesle modela C i u privatne i u službene svrhe. Tesla je, prema pisanju medija, bila u vlasništvu njegove tvrtke Ironman, a Sesar je odbijao koristiti službeni automobil. Pandžić je izračunao da će Sesaru u četiri godine mandata Zagrebački holding isplatiti vrijednost Tesle.

Sesaru je bilo nepojmljivo, opisuje Pandžić, da ga pitam o naknadama koje prima jer je smatrao da su to njegovi privatni, osobni podaci. Uopće nije bio u stanju prihvatiti činjenicu da je javna osoba na gradskom proračunu. Ljutio se kad sam inzistirao na informaciji o visini naknade za auto.

Zagrebački holding je u jeku afere pokušavao uvjeriti javnost da troškovi Sesarove Tesle nisu grandiozni, da toliko koštaju troškovi za dužnosnike koji koriste službene automobile. U ožujku 2023. Sesar je dao ostavku, a povodom Pandžićevog otkrića vodili su se brojni upravni i sudski postupci.

Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa kaznilo je Sesara sa 8000 kuna, zaključilo je da je primajući naknadu u paušalnom iznosu od 8800 kuna, a ne naknadu stvarno nastalih troškova prijevoza, zapravo primao zabranjenu dodatnu naknadu i povrijedio Zakon o sprečavanju sukoba interesa. Sesar je pokrenuo seriju sudskih postupaka, ne bi li srušio tu odluku Povjerenstva, najprije na Visokom upravnom sudu, a potom i na Ustavnom sudu, kojemu se žalio na nepravедnost Visokog upravnog suda koji mu nije dostavio očitovanje Povjerenstva na njegovu tužbu, već je samo donio presudu kojom mu je kazna za sukob interesa potvrđena. Ustavni sud zaključio je kako nedostavljanje tog jednog dokumenta nije bilo sporno, odnosno da nije utjecalo na pravednost postupka. Na koncu je Sesar tražio i dobio satisfakciju na Europskom sudu za ljudska prava (ESLJP) koji je utvrdio da mu je zbog toga povrijeđeno pravo na pravedno suđenje i dosudio mu je oko 4000 eura odštete.

Sesar još uvijek pokušava zakonski osporiti prava novinara i Agencije što smatraju ispravnim javno objaviti podatke o visini naknade za Teslu. Taj postupak još čeka pravomoćni epilog. Sutkinja riječkog Upravnog suda Ana Sabljak 11. studenog 2025. godine donijela je presudu kojom je odbila Sesarov tužbeni zahtjev kao neosnovan i dala za pravo Agenciji za zaštitu osobnih podataka.

Smatrajući da mu je povrijeđeno pravo na zaštitu osobnih podataka Sesar je tražio pravorijek od Agencije. Naime, na YouTube kanalu Z1 Televizija, na dan kad je podnio ostavku, objavila je da je član uprave Holdinga poznat po aferi Tesla podnio ostavku. Sesar se žalio Agenciji, a ona žalbu nije prihvatila argumentirajući da Zakon o medijima predstavlja pravnu osnovu za obradu osobnih podataka i da postoji legitiman javni interes za obradu osobnih podataka.

Sesar je potom tužio i Agenciju optužujući je da nije donijela zakonitu odluku. Od Agencije je očekivao da utvrdi da se javnosti (koja mu dobrim dijelom plaća i plaću i naknade) ne tiču njegova osobna primanja, i da nalog da se sporni članci uklone. I dan danas tvrdi da je objava neistinita, da „ne služi javnom interesu jer ne doprinosi transparentnosti rada javnih tijela već zadire u njegov privatni život i šteti njegovu ugledu“. Članstvo u upravi jednog od najvećeg javnog zagrebačkog poduzeća, sugerirao bi Sesarov novinarski poučak, osobna je stvar koja se javnosti ne tiče: isticao je da nije obavljao poslove javne osobe (sic!) niti je bio član političke stranke da bi se eventualno opravdalo zanimanje javnosti za njegove osobne podatke.

Agencija je na sudu branila, zasad uspješno, da je u postupku utvrdila da je objava informacija opravdana javnim interesom. Isticali su potrebu uspostave ravnoteže između prava na zaštitu privatnosti sukladno Konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i prava na slobodu izražavanja koja su jednako zaštićena temeljna prava. Objava te informacije bila je nužna i proporcionalna svrsi informiranja javnosti, a ne senzacionalistička ili usmjerena na narušavanje ugleda tužitelja. Agencija je za svako pravo provela test

razmjernosti legitimnog interesa ocjenjujući opravdanost objave u odnosu na javni interes i prava pojedinca.

Riječka sutkinja utvrdila je da objava informacija o imenu i prezimenu, funkciji, plaći i naknadi za korištenje osobnog vozila člana uprave za vrijeme dok je Sesar obavljao takvu funkciju predstavlja pitanje od javnog interesa budući da je riječ o trgovačkom društvu u vlasništvu Grada Zagreba koje je djelomično financirano i javnim sredstvima.

Tamara Opačić, Novosti: Ni sudovi ne znaju čemu služi GDPR

Tamara Opačić, novinarka tjednika Novosti, prisjeća se kako joj je pozivanje na GDPR „prisjelo“ i abnormalno odužilo rad u dva navrata., Taman kad je Uredba stupila na snagu, od svih županijskih sudova u zemlji tražila je pravomoćne presude u postupcima u kojima su osuđeni za ratne zločine i slična zlodjela počinjena u Drugom svjetskom ratu nakon 1990-ih rehabilitirani. „Pozivala sam se na Zakon o pravu na pristup informacijama i, ako se dobro sjećam, od 15 sudova njih dva su mi odbili dostaviti presude upravo zbog GDPR-a. Na kraju sam se žalila povjereniku i dobila presude, ali sa zatamnjanim imenima i drugim osobnim podacima. I onda je nastao cirkus jer su na jednoj presudi na pola mjesta zaboravili zatamniti imena, a u drugom slučaju su to radili ručno, flomasterom tako da sam papir doslovno okrenula prema suncu i vidjela pune identitete“, priča Tamara Opačić.

Drugi, još bizarniji slučaj dogodio joj se 2022. godine kad je pisala seriju tekstova o predsjedničkim pomilovanjima: „Inače se odluke o pomilovanjima, sa svim podacima, objavljuju u Narodnim novinama. Međutim, problem je što odluke iz perioda Tuđmana i Mesića nisu digitalizirane niti objavljujivane na taj način, nego postoje

samo u štampanoj verziji koju je Ured predsjednika predao Državnom arhivu u Zagrebu na čuvanje. Prije nego što su mi u Arhivu uopće dopustili da vidim odluke (a bila je riječ o tomovima s par hiljada stranica), tražili su da pismenim putem popunim neku vrstu zahtjeva na kojoj sam trebala naznačiti svrhu rada. Kad su shvatili da sam novinarka i da mi sve to treba radi teksta koji će biti javno objavljen, nisu mi dozvolili da sve te odluke fotokopiram ili skeniram pozivajući se na GDPR, a striktno mi je zabranjeno i fotografiranje.“

„Dopustili su mi da dokumente samo gledam, doslovno mi dodijelili neku vrstu čuvara koji je pazio da slučajno ne bih fotografirala te papire i po potrebi ih prepisujem. Tjednima sam sjedila u arhivu, ručno pretipkala odluku po odluku sa svim osobnim podacima i obavila posao kao da smo u 18. stoljeću. Kažem, bizarno je što su istovremeno odluke o pomilovanjima, koje su donijeli Josipović i Grabar Kitarović, bile objavljene online. To je bilo užasno iscrpljujuće, do razine da sam pomišljala odustati od teme“, priznat će nam novinarka Opačić.

Barbara Majstorović, Nova TV: GDPR je alibi za sve!

Na zatvorenost Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, koji GDPR neselektivno koristi kao razlog uskraćivanja informacija, žali se i novinarka Nove TV Barbara Majstorović. Bavila bi se, primjerice, problemima građana koji nisu mogli ostvariti mirovinu; obraćali bi joj se s imenom, prezimenom, davali joj svoj OIB, kompletnu dokumentaciju, stali bi pred kamere, vjerujući da su mediji zadnja linija obrane njihovih prava, a Zavod bi ostao „zakopčan“, ništa ne bi htjeli reći pozivajući se na GDPR.

„GDPR je institucijama savršeni alibi, baš im je dobrodošao da nam uskrate informacije na koje imamo zakonsko pravo. Tjeraju nas

da se obraćamo povjereniku, a mi za to vrlo često nemamo vremena, mi svoje priloge i program moramo realizirati“, ocjenjuje novinarka Majstorović koja je u svom radu orijentirana na život ranjivih skupina – djece, žrtava nasilja, socijalno depriviranih, za koje pravila nalažu posebnu obazrivost, što dodatno otežava pripremu TV priloga kojima je slika imperativ. Članak 6. stavak 1. Opće uredbe kaže da je obrada zakonita samo ako i u onoj mjeri u kojoj je ispunjeno najmanje jedno od sljedećeg: obrada je nužna za potrebe legitimnih interesa voditelja obrade ili treće strane, osim kada su od tih interesa jači interesi ili temeljna prava i slobode ispitanika koji zahtijevaju zaštitu osobnih podataka, osobito ako je ispitanik dijete. A to u novinarskoj svakodnevici Barbare Majstorović znači da će uvijek i redovito naići na zatvorena vrata, bilo u centrima za socijalnu skrb, bilo u odgojnim ustanovama, bilo u Ministarstvu rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, zavodima... Iako je svjesna da sa svojim temama mora biti naročito odgovorna, oprezna i senzibilizirana, da ne bi proizvela veću štetu i dodatne traume, odbija imati zavezane ruke.

„U konačnici ostaje dojam da institucije štite sebe, a ne one zbog kojih postoje – toliko štite identitet, toliko su im nadzori tajni da javnost uopće ne može doznati što oni i kako rade, tko je odgovoran kad se dogodi neka tragedija“, tvrdi Majstorović i podsjeća na dvoipolgodišnju djevojčicu Nikoll Dedić koja je umrla od posljedica ozljeda što joj je nanijela vlastita majka. Upravni nadzor kojeg je proveo Inspektorat pri Ministarstvu socijalne politike ustanovio je da su socijalni radnici i psiholozi Centra za socijalnu skrb postupali nezakonito, nepravovremeno i nestručno, donosili niz pogrešnih odluka ne mareći za sudbinu djevojčice što je u konačnici rezultiralo nepopravljivom tragedijom. „Nalaz nadzora ima 50-ak stranica, vrlo detaljnog o tome što je sve, gdje i kako prošlo krivo, i on je dobar primjer - tu su anonimizirana imena ostale djece i članova obitelji i jasno se vidi što su sve djelatnici Centra odnosno Područnog ureda krivo radili. I to izvješće je odmah dano u javnost“, govori Majstorović

i otkriva kako je sama doživjela suprotno kad je, neposredno nakon smrti malene Nikoll, radila priču o pristranosti voditeljice mjere nadzora u Područnom uredu Rijeka. Tu su voditeljicu brojne, međusobno nepovezane žene, sumnjičile za teške greške i totalnu nestručnost; otvoreno favoriziranje muževa, kojima je pomagala savjetima kako da dobiju dijete na sudu, zbog čega je na koncu angažirana i Inspekcija Ministarstva koja je provela upravni nadzor. „Dobila sam izjavu kako je spomenuta voditeljica dobila otkaz i zabranu bavljenja ovim poslom. Međutim, odbili su mi dati izvješće nadzora odnosno što je nadzor utvrdio i kako su postupali. Onda sam predala zamolbu povjereniku za pristup informacijama, i on im je naložio da mi daju izvješće, uz, naravno, anonimizaciju imena djece. Ali nas u takvim slučajevima imena djece ni ne zanimaju, mi iz tih izvješća želimo vidjeti kako institucije postupaju i što su krivo napravile, odnosno, propustile napraviti“, upozorava novinarka Majstorović.

Teško joj je prihvatiti da bi GDPR bio razlog posvemašnje zatvorenosti institucija. Na pitanja koja traže odgovore ne smije se ostati nijem, može se odgovoriti na dovoljno obazriv način kako bi osobe koje treba štiti doista i bile zaštićene, ali kad institucije šute one zapravo na taj način štite sebe i svoje nerad, uvjeren je novinarka Majstorović.

Danka Derifaj, novinarka Nove TV: Već mjesecima čekam da HEP kaže tko je Thompsonu omogućio struju za ilegalne objekte

Istražujući megagraditeljske pothvate megapopularnog pjevača Marka Perkovića Thompsona novinarka Nove TV Danka Derifaj otkrila je da je sagradio dva ilegalna objekta u Čavoglavama. Državni inspektorat je proveo inspekciju, a rezultati su pokazali da je otkriće Danke Derifaj

točno te je izdao nalog: građevine u Čavoglavama bespravno su izgrađene na sedam katastarskih čestica i moraju biti uklonjene.

Unatoč tome Thompson ima „uredan“ priključak za struju. A kako je to moguće i tko se za to pobrinuo ostala je nepoznanica jer je Derifaj udarila o zid širokog i nezakonitog tumačenja GDPR-a: „Zanimalo me je kakvu je dokumentaciju Thompson dostavio HEP-u da bi mu HEP osigurao priključak za struju na česticama na kojima je nelegalno gradio. Dugo sam se s njima 'dopisivala' da bi mi na kraju poslali odgovor da zid i elektromotor koji otvara vrata na tom ilegalnom imanju podliježu Zakonu o jednostavnim građevinama. Ali, kakva god bila ta jednostavna građevina, morao je postojati ovjereni nacrt. No, ja i dalje, ni nakon nekoliko mjeseci, ne mogu dobiti informaciju tko je autor tog projekta. Vrte me u krug, tvrde da je legitimno što Thompson ima priključak, ali mi odbijaju pokazati dokumentaciju na temelju koje je dobio priključak kao i ime projektanta. Odjel za odnose s javnošću me prebacio na odjel koji radi po Zakonu o pravu na pristup informacijama i onda su mi nakon tjedan, dva odbili odgovoriti zbog zaštite osobnih podataka. A javni interes? Ispada da onaj tko ima prijatelja arhitekta koji će mu nacrtati bilo što, može doći u HEP po priključak. Baš me zanima koliko bi anonimnih građana dobilo priključak na divlje sagrađenom objektu!“

HDLU Veroniki Rešković: „Ne možemo vam dati kontakte umjetnika zbog GDPR-a“

Sjećate se kako je prošle jeseni, netom nakon braniteljskih opstrukcija festivala u Benkovcu i Šibeniku, kojima se zamjeralo da nisu dovoljno domoljubni, Hrvatsko društvo likovnih umjetnika javno obznanilo dijabolične „Preporuke umjetnicima“? Sugerirali su svojim članovima da bi, u slučaju da se „umjetničko djelo realizira u okruženju u kojemu bi zbog teme ili sadržaja moglo izazvati društvene/svjetonazorske

prijepore ili konflikt, s organizatorima trebali provjeriti jesu li različite društvene skupine kod kojih je moguć prijepor prethodno senzibilizirane za realizaciju umjetničkog djela“.

Na „Preporuke“ je dobar dio javnosti, pogotovo umjetničke, burno reagirao nazvavši ih pokušajem discipliniranja umjetnika da u radovima ne propituju zbilju – što bi valjda ipak trebalo biti glavno umjetničko poslanje. A onda je vrh HDLU-a nekoliko dana kasnije, suočen s prozivkom da je cenzuriranje izravan udar na umjetničke slobode, „Preporuke“ u tišini prepravio, te se u grupnom očitovanju obrušio na „krivo tumačenje nekih članova HDLU-a i medija“.

Novinarka Faktografa Veronika Rešković odlučila je pitati njih, članove Upravnog odbora, što je smisao „Preporuka“, a ne da ih tumači tko god. Namjeravala je razgovarati sa svih sedam članova i članica, čuti njihova pojedinačna mišljenja o tom dokumentu koji je uzbunio umjetnike, jesu li glasali i kako, je li Upravni odbor po Statutu ovlašten za donošenje takvog dokumenta, kakva je to umjetnost koja ne provocira, tko bi trebao provesti istraživanja prije izvođenja nekog djela u javnom prostoru, zašto stavljaju interes nekih zamišljenih društvenih skupina ispred sloboda i prava umjetnika, tko je među njima (ili izvan njih) zapravo inicirao donošenje baš takvih „Preporuka“, a tko ih je, zašto i po kojoj proceduri izmijenio.

Umjesto odgovora saznala je kako je GDPR paravan iza kojeg se može sakriti svatko kako mu odgovara: „Na stranicama HDLU-a nema kontakata članova UO pa sam zvala Tajništvo, ali mi je tajnik HDLU-a rekao da mi ne može dati njihove kontakte, ni telefone ni e-maileve zbog GDPR-a i napatka Agencije za zaštitu osobnih podataka i da je to praksa HDLU-a. Rekao mi je da se pismeno obratim HDLU-u i zamolim njihove kontakte, da će taj dopis proslijediti članovima UO da se očituju pristaju li da mi Tajništvo da njihove telefone ili e-maileve. Poslala sam, ali nikakve vajde od toga. Kako ne pišem za ljetopis, nego za portal koji se trudi biti aktualan, u međuvremenu sam preko društvenih mreža uspjela naći neke od njih i uputila sam im molbu.

Nikakve odgovore nisam dobila. Na kraju su se oni kolektivno obratili javnosti uz potpis 'Upravni odbor HDLU-a'. Eto, kolektivni odgovor, valjda i kolektivna odgovornost.“, ispričala nam je Veronika Rešković.

Što je u novinarstvu ostalo od izvorne ideje GDPR-a?

Opća uredba o zaštiti podataka u Hrvatskoj je zaživjela, ali neravnomjerno i s jednom strukturnom greškom koja izravno pogađa novinarstvo, ocjenjuje Dijana Kladar, i negativno po novinarstvo izdvaja to što Hrvatska nikada nije transponirala članaka 85. GDPR-a, odredbu koja od država članica izričito zahtijeva da zakonom predvide iznimke od većine GDPR obveza kad se radi o obradi osobnih podataka u novinarske svrhe. Jedina odredba u Zakonu o provedbi Opće uredbе o zaštiti podataka koja se odnosi na novinare, upozorava Kladar, jest članak 43. stavak 1. koji novinare oslobađa plaćanja pristojbi u postupcima pred AZOP-om.

Koliko je nemjerljivo važno pravodobno izvještavanje javnosti, dakle, ne samo imati i objaviti informaciju nego je imati i objaviti na vrijeme, te kakvu ulogu čuvara demokratskih procesa i transparentnosti imaju novinari govori primjer novinara Ivana Pandžića.

„Patrik Šegota, menadžer s dugim stažem u HDZ-u koji je potom prešao u tabor Milana Bandića, višestruki je optuženik Uskoka koji se na kraju nagodio za sitnu kaznu i priznao da je namještao poslove u zamjenu za mito. Ali u čemu je caka s GDPR-om? Šegota je prije no što je postao šef zagrebačkih Gradskih groblja radio u Erste banci. Imao sam točne, ali neslužbene informacije, da je dobio otkaz upravo zbog zlouporabe novca. Na moj upit nisu htjeli ništa odgovoriti pravdajući se zaštitom osobnih podataka. Nisam mogao objaviti

informaciju za koju nisam dobio službenu potvrdu. A da jesam, da smo tad dobili potvrdu da je otkaz dobio zbog zlouporabe položaja i izvlačenja novca, uslijedio bi pritisak da Šegota ne bude imenovan na javnu funkciju. Ali je ipak imenovan zahvaljujući i tome što je njegov profesionalni CV ostao skriven. Pa je uhićen jer je i na novom radnom mjestu izvlačio novac. Dobio je priliku da ponovi nedjelo koju nije trebao dobiti.“

Pravo na zaborav vs. novinarstvo i javni interes

„GDPR daje apsolutno pravo građanima na brisanje svega što je o njima objavljeno i tzv. 'pravo na zaborav'“ – uvriježilo se pogrešno uvjerenje među građanima, političarima, dužnosnicima, onima koji obavljaju javnu funkciju.

Građani smatraju da je pravo na zaštitu osobnih podataka apsolutno pravo i da se u medijima ne bi smjeli objavljivati njihovi osobni podaci ako za to ne daju svoju privolu, objašnjava ravnatelj AZOP-a Zdravko Vukić.

Na upit građana smiju li mediji objavljivati puna imena i prezimena fizičkih osoba u novinskim tekstovima, AZOP je 9. prosinca 2022. godine zauzeo načelno pravno mišljenje da su mediji „ovlašteni i dužni informirati javnost o svim događajima koji pobuđuju interes javnosti“ te da bi zabrana objavljivanja imena i prezimena „predstavljala uvođenje cenzure koja ne smije pronaći svoje mjesto u društvu koje počiva na poštivanju vladavine prava“.

To je kriva pretpostavka: da svaka obrada osobnih podataka zahtijeva privolu. Privola je samo jedna od šest pravnih osnova iz članka 6. GDPR-a. Za novinarstvo su relevantni prije svega javni interes i legitimni interes, objasnit će odvjetnica Kladar.

AZOP-u se često žale osobe koje obnašaju javnu funkciju, smeta im objava osobnih podataka, otkriva ravnatelj Vukić, i napominje kako se najčešće radi o objavi podataka koji su usko vezani uz njihov profesionalni rad i život pa „ne mogu uživati istu razinu zaštite osobnih podataka kao ostali građani“.

AZOP vodi računa da je „svrha medija javno izvještavanje i informiranje u skladu s odredbama posebnih propisa“, tumači Vukić i podcrtava: „Mediji su dužni voditi brigu o opsegu osobnih podataka u skladu s načelima novinarstva i novinarske etike te svrhe objave. Upravo je najčešće problem opseg objavljenih osobnih podataka, mediji ne uspijevaju uvijek dokazati da je opseg tih podataka bio nužan za potrebe medijskog izvještavanja i informiranosti javnosti.“

Članak 17. stavak 3. točka a GDPR-a izričito isključuje pravo na brisanje kad je obrada nužna za ostvarivanje slobode izražavanja i informiranja, ističe Kladar, i pojašnjava kako sam AZOP to potvrđuje na svojim službenim stranicama: „Političar ne može zatražiti brisanje informacija o sebi koje su dane u okviru političkog djelovanja“.

Presuda suda Europske unije, C-131/12 od 13. svibnja 2014. godine, potvrdila je pravo brisanja osobnih podataka sa interneta primjenjujući načelo „pravo na zaborav“, „Right to be forgotten“. Pojedinci od internetskih tražilica mogu zatražiti uklanjanje konkretnih rezultata pretraživanja do kojih se dolazi preko njihovog imena i prezimena, osobito u slučajevima kada pravo na privatnost osobe nadilazi pravo na javno dostupnu informaciju. Ako Google ne udovolji zahtjevima građana, Agencija ima ovlast zatražiti od Google-a da preispita odluku. Većina takvih slučajeva je relativno jednostavna i razumljiva: anonimni građanin unese u internetsku tražilicu svoje ime, a rezultat mu, primjerice, pokaže dug koji je odavno plaćen - tražilica je dužna obrisati taj podatak. Ključni kriterij za brisanje je radi li se o javnoj osobi, nadilazi li interes anonimne osobe za uklanjanjem članka interes opće javnosti na pristup informacijama. No, kontroverzne izjave javnih osoba koje su požalile što su ih izgovorile ne mogu se

automatski izbrisati ako je za javni interes bolje da budu sačuvane na internetu.

Međutim, to ne znači ni da je pravo novinara apsolutno. Dok većina novinara unisono smatra da su sporna, kažnjiva, ponašanja iz prošlosti osoba koje pretendiraju biti na javnim funkcijama bitna i relevantna za procjenu kako će obavljati neku funkciju u budućnosti, zakon ih obavezuje da poštuju pravo na rehabilitaciju. Agencija je, primjerice, stala na stranu jedne predsjednice udruge i potvrdila joj opravdanost zahtjeva za brisanjem podataka o kaznenom djelu koje joj je izvukao jedan medij jer je nastupila rehabilitacija.

Gore spomenuti Boris Sesar tražio je od Upravnog suda da poništi rješenje Agencije o slučaju Z1 i naloži im obavezu uklanjanja vijesti da je on podnio ostavku i vozio Teslu.

„Sve i da je javni interes postojao, budući je član Uprave Zagrebačkog holdinga bio od 3. rujna 2021. do 31. ožujka 2023., takav interes od 1. travnja 2023. više ne postoji“ – ustvrdio je u tužbi. Sesar „privolu za obradu svojih podataka nije dao“, žalio se da je za njega nastala „šteta povrede prava na privatnost i izloženost mogućoj zlouporabi neovlašteno objavljenih osobnih podataka“.

Ta osebujna Sesarova interpretacija do koje vremenske linije novinari imaju pravo objavljivati informacije o javnim dužnosnicima, odnosno, pokušaj uspostavljanja novog pravila – da kad odu s funkcije sve im se prašta, na sreću na sudu nije prošla, iako presuda još čeka da postane pravomoćna. Agencija je zauzela stav koji je potvrdio i riječki Upravni sud: pravo javnosti da bude informirana o korištenju javnih resursa ima prevagu nad pravom na privatnost, pri čemu objava nije sadržavala podatke iz njegova obiteljskog ili intimnog života već podatke vezane uz obavljanje službene dužnosti, uključujući i marku osobnog automobila koji je, iako u privatnom vlasništvu, korišten u službene svrhe.

Što nam govore AZOP-ove kazne

Od nula izrečenih kazni 2018. i 2019. godine, do danas AZOP je izrekao 104 upravne novčane kazne u ukupnom iznosu od 16,4 milijuna eura zbog kršenja Opće uredbe i Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka. Brojčano su najčešće kazne za neusklađeni videonadzor.

„Niti jedna značajna kazna u Hrvatskoj nije izrečena mediju ili novinaru. To bi trebalo govoriti samo za sebe: najveće stvarne povrede privatnosti događaju se u sektorima koji masovno obrađuju podatke, financijskom sektoru, telekomima, bankama, zdravstvenim ustanovama, a to su, uostalom, i sektori protiv kojih je GDPR primarno i zamišljen“, ukazuje odvjetnica Kladar.

Jezikom brojki to izgleda ovako: iz godine u godinu AZOP bilježi rast broja pritužbi/zahtjeva za utvrđivanje povrede prava građana, prošle, 2025. godine, zaprimljeno je 1939 pritužbi, čak 54 posto više u odnosu na prethodnu. Što se tiče predmeta koji su vezani uz objavu osobnih podataka u novinarskim tekstovima na adresu AZOP-a, otkrivaju nam, godišnje stigne prosječno tridesetak pritužbi. Najčešće je riječ o zahtjevima za utvrđivanje povrede prava zbog navodno nezakonite objave osobnih podataka na internetskim stranicama pojedinih medija, s time da nerijetko jedna osoba podnosi više zahtjeva zbog objave podataka u više medija.

Za efikasnu primjenu Opće uredbe, ocjenjuje odvjetnica Kladar, ključna je strukturna slabost: prema hrvatskom Zakonu o provedbi GDPR-a javna tijela su izuzeta od novčanih kazni i AZOP im može izreći samo korektivne mjere, upozorenja, naloge, ali ne i novčane sankcije.

Kazne, kako pokazuje statistika, svjedoče da ih AZOP propisuje upravo protiv onih za koje su i namijenjeni, a novinara nema na toj crnoj listi. Dapače, AZOP je u cijelom nizu slučajeva štitio javni interes

i dao za pravo medijima da objavljuju osobne podatke javnih osoba sve dok je kriterij objavljivanja javni interes.

Godine 2023. AZOP je dosegnuo 9. mjesto u EU po ukupnom iznosu izrečenih kazni, i ta će godina u njegovoj povijesti ostati zabilježena kao godina s najvećim iznosom ukupnih, ali i najviše pojedinačne kazne od 5,47 milijuna eura izrečene EOS Matrix agenciji za naplatu potraživanja. Sljedeću, 2024. godinu obilježio je rekordan broj pojedinačnih kazni – njih ukupno 38, uz 168 izrečenih korektivnih mjera. Također, drastično je eksplodirao, za čak 290 posto, broj zaprimljenih pritužbi i zahtjeva za utvrđivanje povrede prava na zaštitu osobnih podataka, vidljivo je u posljednjem godišnjem izvješću o radu za 2024. godinu.

Iz godišnjih izvješća i starijeg datuma vidi se kakav pravac, kad su u pitanju prigovori zbog korištenja osobnih podataka u medijima, drži Agencija: njihov posao nije, nerijetko tumače, provjeravati jesu li osobni podaci objavljeni u medijima točni i potpuni. Zakon o medijima je taj, upozoravaju, koji propisuje procedure postupanja radi ostvarivanja prava na zaštitu privatnosti, dostojanstva ugleda i časti (prava osobnosti) koja je šira u odnosu na pravo na zaštitu osobnih podataka.

U jednoj tipičnoj pritužbi dužnosnik se žali zato što mu je objavljeno ime i portretna fotografija na jednom portalu. AZOP će ju takvu odbaciti uz objašnjenje: „...iz sadržaja članka razvidno je da se radi o objavi podataka koji su vezani, između ostalog, uz obavljanje profesionalne djelatnosti...“ Na pritužbu da je tekst pun poluinformacija i dezinformacija o dužnosnikovu poslovnom i privatnom životu, koje, po njemu, nemaju nikakve veze s interesom domaće i strane javnosti, AZOP uzvraća da „utvrđenje da li su autor i glavni urednik svojim postupanjem povrijedili profesionalne standarde novinarstva objavljivanjem pukih tračeva, te neprovjerenim izjavama pokrenuli medijski linč“, ne spada u domenu zaštite osobnih

podataka i nadležnost Agencije već u područje građanskog i kaznenog prava.

Javne osobe AZOP nerijetko pokušavaju tretirati kao štit od medija. Ilustrativna je, primjerice, žalba jedne javno poznate osobe koja im se požalila da ga je medij kompromitirao „uvredljivom karikaturom“ i tražio da AZOP mediju da naredbu da se ona ukloni. AZOP je odbio uz obrazloženje da to ne spada u domenu zaštite osobnih podataka nego u Zakon o medijima.

Indikativan je i slučaj supruge jednog dužnosnika koja se bez uspjeha žalila Agenciji zato što ju je Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa spomenulo u Odluci o pokretanju postupka za odlučivanje o sukobu interesa protiv dužnosnika, njezinog supruga. Agencija je procijenila da je žalba neosnovana, jer je Odluka donesena u skladu sa Zakonom o sprječavanju sukoba interesa koji predstavlja pravni temelj za obradu/objavu osobnih podataka.

Zbog toga što odbija žalbe i prigovore AZOP nerijetko i sam završava na Visokom upravnom sudu. Oni, kako nam je pojasnio ravnatelj Zdravko Vukić, ne vode statistiku pokrenutih upravnih sporova po tematici već po ukupnom broju sporova. A pokreću ih i mediji i građani koji nisu zadovoljni rješenjem Agencije.

Iz posljednjeg izvješća o radu za 2024. godinu vidljivo je da je AZOP odgovorio na 44 tužbe, napisao šest žalbi i 37 odgovora na žalbe. Najviše upravnih sporova, prema tom izvješću, pokrenuto je protiv rješenja AZOP-a koji se odnose na ostvarivanje prava na pristup osobnim podacima i mogućnost brisanja temeljem članka 15. Opće uredbe. Prijave nisu nužno motivirane skrivanjem ili cenzuriranjem, neprihvatanjem odgovornosti koju nosi javni posao, nego mogu biti i financijske, lukrativne prirode. Tu su, kako je izdvojio AZOP, tipične masovne prijave jednog odvjetnika čijim su tužbama bombardirani, a „dotični zloupotrebljava pravo“; dotični „ne štiti prava građana i nije mu cilj da građanin/stranka koju zastupa ostvari svoje pravo već da

preko zahtjeva za pravo na pristup osobnim podacima ostvari sebi materijalnu korist upravo putem instituta naknade troškova spora zbog šutnje uprave“.

Od 25 pravomoćno okončanih upravnih sporova u tom zadnjem izvještajnom razdoblju izdvojili su primjer žalbenog postupka u koji je involviran i jedan lokalni medij. Agencija je po zahtjevu jedne majke donijela rješenje kojim je utvrdila da je u sporu oko upisa u vrtić ravnateljica tog dječjeg vrtića koristila osobne podatke djeteta bez pravne osnove. Dok je majka u lokalnom mediju upozoravala na nepravедnost sustava ravnateljica je na prozivke majke plasirala povlaštenu informaciju da dijete ima 100-postotno tjelesno oštećenje da bi opravdala svoj potez zašto je djetetu dodijelila određeni odgojni program, ali je pritom zlorabila medicinsku dokumentaciju. Pred Visokim upravnim sudom ravnateljica se branila da je majka već detaljno opisala u javnosti zdravstvene poteškoće djeteta. Upravni spor je pravomoćno okončan u korist Agencije koja je zauzela stav kako je ravnateljica iznijela dodatni podatak kojim je raspolagao dječji vrtić unutar medicinsko/pedagoške dokumentacije.

Vukić kao primjer sudske prakse relevantne za novinarstvo izdvaja objavu fotografije dvoje anonimnih građana koji šeću Dubrovnikom na jednom portalu. Iako na njoj nije bilo ništa kontroverzno, ni uvredljivo, fotografija je trebala ilustrirati živost na Stradunu, to dvoje građana tražilo je od portala da ukloni fotografiju, a kad je portal to odbio žalili su se Agenciji. Agencija im je dala za pravo: objavljena je fotografija osoba koje se nisu nalazile na nekom javnom događaju već na javnoj površini, nisu javne osobe i nisu dale privolu za objavu. To je Rješenje AZOP-a prošlo i filter i procjenu Visokog upravnog suda i medijima bi trebao služiti kao orijentir.

U predmetima koji se tiču novinarstva, AZOP je pokazao nijansiran pristup, tvrdi odvjetnica Kladar, pa izdvaja nekoliko značajnih rješenja koja su potvrdila da mediji imaju pravo objavljivati osobne podatke kad to zahtijeva javni interes. Primjerice, dao je za

pravo mediju koji je objavio tko je sve dobio honorare u sklopu projekta „Škola za život“, financiranog iz EU fondova. AZOP je izričito utvrdio da prevladava javni interes i da objava imena, prezimena i iznosa honorara nije „prekomjerno granatiranje“. U drugom rješenju potvrdio je da je „pravo i dužnost medija da izvještava javnost o svim kaznenim postupcima i donesenim presudama, a osobito kada su okrivljenici osobe koje često istupaju u javnosti“.

Kako Europski sud za ljudska prava štiti slobodu medija

Europski sud za ljudska prava, ESLJP, razradio je preporuke za vaganje između slobode izražavanja zajamčene člankom 10. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, i članka 8. koji jamči pravo na privatnost, a koji obvezuje i Hrvatsku, ukazuje odvjetnica Dijana Kladar. Referentni okvir koji su domaći sudovi dužni primjenjivati čine dvije presude: Axel Springer AG protiv Njemačke i Magyar Helsinki Bizottság protiv Mađarske.

U slučaju Axel Springer ESLJP je 2014. godine, prema sažetku presude Ureda zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava, utvrdio povredu slobode izražavanja zbog zabrane tekstova časopisu Bild o bivšem premijeru. Bild je 9. prosinca 2005. godine objavio kako je donedavni kancelar SR Njemačke Gerhard Schröder, ubrzo nakon što je izgubio vlast na prijevremenim izborima, imenovan predsjednikom nadzornog odbora njemačko-ruskog konzorcija Konsortium Nordeuropäische Gaspipline. Bild je propitivao razmjere sukoba interesa od kojeg je Schröder osobno profitirao: u ulozi kancelara Schröder je s ruskim predsjednikom Vladimirom Putinom 11. travnja 2005. godine potpisao sporazum o izgradnji plinovoda, a ugovor o izgradnji plinovoda potpisan je dana 8. rujna u njihovoj prisutnosti i to samo deset dana prije prijevremenih parlamentarnih izbora u SR Njemačkoj. A onda je bivši njemački

kancelar koji je aktivno sudjelovao u stvaranju tog konzorcija izgubio izbore i stao na čelo njegovog Nadzornog odbora. Stoga je Bild u prosincu na naslovnici zapitao: „Koliko zapravo zarađuje od izgradnje plinovoda? Schröder mora otkriti svoju rusku plaću.“ Tekst je objavljen nakon što je zamjenik predsjednika parlamentarne skupštine Liberalne demokratske stranke Carl Ludwig Thiele izrazio sumnju kako su prijevremeni izbori raspisani jer je Schröder odlučio napustiti premijersku funkciju radi unosnijeg radnog mjesta u konzorciju.

Schröder je od nadležnog suda u Hamburgu zatražio zabranu svake buduće objave u Bildu o njegovoj novoj karijeri vezanoj uz plinovod. Njemački sud mu je taj zahtjev i blagoslovio. Bild se žalio da mu povrijeđeno pravo na slobodu izražavanja.

Njemački sudovi su ustanovili da, iako Schröder nije bio osumnjičen da je počinio kažnjivo djelo, u članku su izražene ozbiljne i uvredljive sumnje protiv njega. Bez obzira na to što se članak odnosio na temu od javnog interesa, sudovi su kritizirali nedostatak objektivnosti i balansa jer se Bild prethodno nije konzultirao sa Schröderom niti nekim članom njegovog tima. Drugostupanjski sud, za razliku od prvostupanjskog, uzeo je u obzir kako postoji dovoljno činjenica koje ukazuju na sumnju, ali je osporavao Bildu tretman teme, spominjanje samo onih dokaza koji idu u prilog navodnom protuzakonitom postupanju gospodina Schrödera, bez da su ispitali i drugu stranu.

ESLJP je konstatirao da članak nije sadržavao detalje iz privatnog života Gerharda Schrödera u svrhu zadovoljenja interesa javnosti, već se odnosio na obavljanje njegove premijerske funkcije i kontroverznog imenovanja na mjesto predsjednika nadzornog odbora.

Sporna pitanja na naslovnici Bilda političke su prirode i od interesa za širu javnost, Bild nije optužio Schrödera da je počinio kazneno djelo, presudio je ESLJP. Nije se složio sa stavom njemačkih

sudova prema kojemu je članak trebao sadržavati i dio koji bi išao u prilog Schröderu. Bivši premijer, zauzeo je stav ESLJP, obavljao je jednu od najviših državnih dužnosti u SR Njemačkoj i trebao je pokazati veći stupanj tolerancije na kritiku od običnog građanina.

Sloboda izražavanja na političkoj sceni iznimno je važna, a upravo mediji imaju ključnu ulogu u obavještavanju javnosti o političkim zbivanjima, naglasio je ESLJP i poentirao: „Kažnjavanje novinara koji je objavio izjavu određene osobe može ozbiljno ugroziti doprinos kojeg mediji imaju u raspravama od javnog interesa. Sud je mišljenja kako novinari ne mogu svaki put provjeravati osnovanost izjave koju je jedan političar dao o drugom političaru, ako je takva izjava dio javne rasprave političke prirode. Sud je mišljenja kako je zabrana objavljivanja spornog članka u Bildu mogla ugroziti pravo na slobodu izražavanja“. Bild nije prekoračio granice novinarske slobode, a njemački sudovi nisu dokazali kako je zaštita ugleda bivšeg premijera važnija od zaštite prava na slobodu govora te promoviranja tog prava u službi javnog interesa“, zaključio je ESLJP.

Na tom je primjeru ESLJP, tumači odvjetnica Kladar, razvio okvir za vaganje između slobode izražavanja i prava na privatnost i postavio šest kriterija: (1) doprinosi li objava raspravi od općeg interesa, (2) koliko je poznata dotična osoba, (3) prethodno ponašanje te osobe, (4) način pribavljanja informacija i njihova istinitost, (5) sadržaj, oblik i posljedice objave te (6) razmjernost sankcije.

U presudi Magyar Helsinki Bizottság protiv Mađarske ESLJP je utvrdio da članak 10. Konvencije o slobodi izražavanja obuhvaća i pravo pristupa informacijama u posjedu države kad ga traže novinari, nevladine organizacije ili istraživači. Ta presuda izravno je primjenjiva kad institucije koriste GDPR za odbijanje zahtjeva za pristup informacijama, ukazuje Kladar.

Mađarski helsinški odbor, nevladina organizacija koja se bavi zaštitom ljudskih prava, za potrebe istraživanja učinkovitosti instituta

obrane okrivljenika po službenoj dužnosti, zatražio je od policijskih uprava imena branitelja po službenoj dužnosti koje je policija postavila 2008. godine. MHO se pozvao na Zakon o informacijama iz 1992. godine tvrdeći da tražene informacije predstavljaju javne podatke. Dvije policijske uprave su im odbile dati podatke pa je MHO podnio tužbu protiv njih. Domaći sudovi stali su na stranu policijskih uprava, odbili su tužbu MHO-a, zaključivši kako „branitelji po službenoj dužnosti ne obavljaju poslove od javnog interesa“, pa se stoga ne može tražiti objavljivanje podataka o tim osobama. Mađarski Vrhovni sud je, pak, ocijenio da je osiguravanje prava na obranu, koje provode branitelji po službenoj dužnosti, zadaća države, ali da je aktivnost koju nakon imenovanja obavljaju branitelji privatne naravi, pa stoga njihova imena ne predstavljaju javnu informaciju.

ESLJP je potvrdio da su HO-u kao važnom predstavniku civilnog društva tražene informacije bile potrebne u svrhu istraživanja koje je predmet javnog interesa te da su mu mađarske vlasti ograničavanjem pristupa postojećim i lako dostupnim informacijama, uskratile zakonsko pravo na pristup informacijama i direktno povrijedile članak 10. Konvencije. A on pod slobodom izražavanja podrazumijeva i slobodu primanja i širenja informacija i ideja.

Kako se novinari mogu zaštititi od zloupotrebe GDPR-a

Ovo istraživanje pokazalo je da GDPR služi za obeshrabrivanje i zastrašivanje novinara, ali i da je u većini slučajeva tek prazna puška jer GDPR ne daje objektivan zakonski razlog za uskraćivanje informacija.

Vrijedi podsjetiti na zakonski okvir, prava i obaveze novinara. I odvjetnicu Kladar i ravnatelja Vukića pitali smo kakve preporuke imaju

za novinare, kada sloboda izražavanja i informiranja ima primat nad GDPR-om?

GDPR nema nadmoć nad pravom na pristup informacijama, ukazuje Kladar, i tumači: „To su dva ravnopravna instituta koja se moraju međusobno uravnotežiti testom razmjernosti iz članka 16. Zakona o pravu na pristup informacijama.“

To da GDPR ne može predstavljati izgovor za neosnovano odbijanje pružanja informacija, potvrđuje i ravnatelj AZOP-a Vukić: „Sukladno Općoj uredbi pravo na zaštitu osobnih podataka nije apsolutno pravo već ga se mora razmatrati u vezi s njegovom funkcijom u društvu i treba ga ujednačiti s drugim temeljnim pravima, osobito pravom na pristup informacijama i pravom na slobodu izražavanja i informiranja u konkretnom slučaju te u skladu s načelom proporcionalnosti“.

Zakon o medijima predstavlja valjanu pravnu osnovu za prikupljanje i obradu osobnih podataka u novinarske svrhe. ZOM propisuje jasne uvjete pod kojima se informacije mogu objavljivati kao i prava i obveze novinara, medijska načela i obveze, ukazuje Vukić.

Zakon o pravu na pristup informacijama jamči pravo javnosti na pristup informacijama koje posjeduju tijela javne vlasti. Ograničenja tog prava, upozorava ravnatelj Vukić, ne mogu biti paušalna, kao što je paušalno pozivanje na zaštitu osobnih podataka, već zahtijevaju obavezno provođenje testa razmjernosti i javnog interesa, osim u slučajevima kada Zakon izričito propisuje drugačije, primjerice kod informacija o trošenju javnih financijskih sredstava.

Javni interes će sigurno prevagnuti nad osobnim podacima kada je riječ o slučajevima korupcije, trošenja javnog novca, javnim osobama. Zaštita osobnih podataka, naglasit će Vukić, ima primat ukoliko je riječ o osobama koje ne obnašaju javne funkcije, osobito djece, kao i osjetljivih podataka, primjerice o zdravlju. Važno je naglasiti da kada se tijela javne vlasti pozivaju na zaštitu osobnih

podataka dužna su to i objasniti, a ne samo pozvati se na GDPR, zaključit će Vukić.

Što novinari mogu učiniti kad se institucija ili dužnosnik/pojedinac/glasnogovornik pozove na GDPR, konkretno pitamo Kladar, i ona uzvraća koje pravne mehanizme novinari imaju pravo koristiti:

„Prvo, pozvati se na članak 85. GDPR-a i Uvodnu izjavu 153., oboje zahtijevaju široko tumačenje novinarstva i predviđaju iznimke od većine GDPR pravila za novinarsku obradu podataka“, sugerira Kladar kako, unatoč tome što ih Hrvatska nije formalno transponirala u nacionalno zakonodavstvo, ta obveza postoji.

Drugo, pozvati se na članak 17. stavak 3. točku (a) GDPR-a, prema kojoj se pravo na brisanje ne primjenjuje kad je obrada nužna za ostvarivanje slobode izražavanja i informiranja.

Treće, koristiti Zakon o medijima, članak 7. stavak 2. koji predviđa smanjenu zaštitu privatnosti za osobe na javnim funkcijama, stavak 3. propisuje da osobe koje same privlače pozornost javnosti ne mogu zahtijevati istu razinu zaštite, te članak 8. koji definira da nema povrede privatnosti kad prevlada opravdani javni interes.

Četvrto, koristiti Zakon o pravu na pristup informacijama, podnijeti formalni zahtjev, a u slučaju odbijanja žalbu Povjereniku za informiranje, danas je Povjerenica Anita Markić, koji ima drugostupanjsku nadležnost.

Peto, dokumentirati javni interes prije objave, po uzoru na Axel Springer kriterije ESLJP-a.

To je najjača zaštita.

Granice koje novinari moraju čuvati

Novinarka Tamara Opačić, „opečena“ odbijanjem službenih izvora, razvila je strategiju kako se nositi s negativnim korištenjem GDPR-a i uštedjeti vrijeme. I njezino iskustvo može poslužiti kao dobar putokaz: „Ako pretpostavim da bih zbog GDPR-a mogla dobiti negativan odgovor, znam unaprijed, prilikom pisanja zahtjeva za pravo na pristup informacijama, naznačiti da slobodno prekriju identitete i ostale osobne podatke. To radim ako mi je stvarno hitno jer često od 'cenzuriranih' dokumenata nema baš nikakve vajde.“

Novinari nisu izuzeti od svih pravila zaštite podataka, čak ni u zemljama s potpuno implementiranom novinarskom iznimkom. Javna funkcija ne otvara vrata potpunoj izloženosti privatnog života. Privatne fotografije nepovezane s javnim angažmanom, privatna korespondencija koja nema veze s obavljanjem javne dužnosti i informacije o obiteljskim odnosima načelno nisu predmet legitimnog novinarskog interesa samo zato što je netko javna osoba.

Osobni podaci djece i maloljetnika traže filigranski tretman. Objava imena, prezimena, fotografija ili drugih podataka koji omogućuju identifikaciju djeteta dopuštena je samo iznimno i uz posebnu pažnju. Dobrobit djeteta uvijek mora imati prednost pred pravom javnosti na informaciju. To vrijedi i kad su roditelji javne osobe.

Posebne kategorije podataka, poput zdravstvenih podataka, seksualne orijentacije te vjerskih i političkih uvjerenja, zahtijevaju pojačanu javno-interesnu argumentaciju. Činjenica da je netko političar ne znači da je njegovo zdravstveno stanje automatski javna stvar, osim ako zdravstveno stanje izravno utječe na sposobnost obavljanja javne dužnosti. Osobni podaci svjedoka i žrtava u sudskim postupcima načelno su zaštićeni. AZOP u svom mišljenju od prosinca

2022. izričito navodi objavu imena svjedoka u sudskim postupcima kao primjer nedopuštene objave osobnih podataka.

Ključno načelo glasi: GDPR ne zabranjuje novinarstvo. On traži da se privatnost i javni interes stave na vagu. Pa kad je javni interes stvaran, vaga se pretežno naginje u korist slobode medija. Problem u Hrvatskoj nije u samom GDPR-u, nego u njegovu korištenju kao alata za nešto za što nikada nije bio namijenjen, zaključit će Dijana Kladar.

Općinski građanski sud u Zagrebu presudom od 26. rujna 2025. godine za objavu SMS poruka Josipe Pleslić, ex Rimac dao je prednost javnom interesu i u cijelosti odbio njezinu tužbu. U seriji tužbi ona je tvrdila da je objava prepiske s dužnosnicima nedopustiv atak na njezinu privatnost, koji je nanio nepopravljivu štetu njezinoj reputaciji, te da su novinari bili vođeni isključivo senzacionalizmom. „Dokazali smo da su poruke koje je razmjenjivala s osobama iz sudbene vlasti, DORH-a i drugih državnih struktura itekako u interesu javnosti jer razotkrivaju njezine nevidljive mreže veza s visokopozicioniranim osobama u sudbenoj vlasti i DORH-u, a koje mogu utjecati na zakonitost i objektivnost u kaznenim postupcima koji se protiv nje vode“, tumači Slavica Lukić, jedna od autorica serijala „Di si lipa“.

Imamo li na umu da je slobodu medija u demokratskom društvu moguće ograničiti samo ekstremno rijetko i u točno propisanim zakonskim uvjetima - radi interesa nacionalne sigurnosti, teritorijalne cjelovitosti ili javnog reda i mira, sprečavanja nereda ili kažnjivih djela, zaštite zdravlja i morala, ugleda ili prava drugih, sprečavanja odavanja povjerljivih informacija ili radi očuvanja autoriteta i nepristranosti sudbene vlasti, a takvo ograničenje se još nikad nije dogodilo - GDPR ne bi smio ugrožavati novinarski prostor slobode. Novinari imaju zakonsko i legitimno pravo, dapače i obavezu, suprotstaviti se svakom GDPR-ovskom pokušaju koji opstruira njihov rad, podmeće klipove i maskira istinu.